

143

NAPIRENDEN: A KÖRNYEZETVÉDELEM

Természeti kincs a barlang

Budapest légcatornája • Tervszerű felmérés

Ma egyetlen fa kivágása is nagy vihart kavar, a környezetvédelem a társadalmi figyelem középpontjába került, s mindinkább a napi politikai munka része is. A kerületi pártbizottságok közül elsőként a II. kerületi tárgyalta átfogóan a témát. A tanácskozás célja az volt, hogy részletes képet adjon a helyzetről.

A II. kerületet a főváros légcatornájaként emlegetik, holott a levegő tisztasága szempontjából az egyik legszennyezettebb térség. A Mártírok útja környékén az ülepedő por-szennyezettség a fűtési időszakban a fővárosi átlag több mint kétszerese.

Mezőgazdasági jellegű káros talajszennyeződés nincs, ám az eltört csatornák, rossz védőburkolatok miatt jelentős mennyiségű szennyezett víz jut a talajba. A kerületben — 1978 óta — az új építkezéseknél kizárólag zárt vízzáró szennyvíztárolók építését engedélyezik.

Huszedik helyen

A kommunális hulladék gyűjtését, elszállítását megoldották, de gyakori az illegális személtlerakás. Az üzemek, intézmények környezetvédelmi szempontból jelentős kárt nem okoznak, nagyobb állattartó telepek nincsenek. A veszélyes hulladékok tárolását rendszer-

esen ellenőrzik — kifogás nem merült fel.

A kerület zöldterületi el-látottsága a megkívánt minimális értéket sem éri el. Az egy lakosra jutó gondozott parkterület szempontjából a kerület a fővárosban a huszedik helyen áll, pedig zöldövezetként szokás emlegetni. A családi házas környéken sem kielégítő a kertek állapota: 60 százaléka elhanyagolt, vagy épp hogy elfogadható. Baj van a tisztasággal, a renddel is: az illegális személtlerakók munkáltatói igyekeznek kibújni a felelősség alól.

Központi segítség

A kerület természeti kincsei közé tartoznak a barlangok is, amelyeket erősen károsít a külső tényező, a felszín megbolygatása. A fölöttük emelt épületek elállják vagy módosítják a csapadék útját, ezért a barlangi képződmények tiszta vízzel való ellátása megváltozik, megszűnik. Károsít a közúti forgalom dinamikus rezgése is, a téli sózás, mert a sós lé gyorsan fölbontja, megsemmisíti a mészkőkristályokat.

Számtalan veszélyforrás a vízvezetékek meghibásodása. Ezek szinte földérintetlenek, mivel a vizet az üregek elnyelik. Ennél veszélyesebb a csatornacsőtörés, mert a kemikáliák ha-

tására elpusztulnak a barlangi képződmények. A víz-zel átitatódott márga könnyebben bemosódik az üregekbe, ezért bizonyos területeken az épületek súlylyednek, repednek.

A helyzet tehát nem éppen megnyugtató. A tanácskozáson elhangzott: világosan kell látni, hogy melyek a legfontosabb feladatok, és hogy melyek végrehajtásához kell központi segítség. Elsődleges az olyan ellentmondások feloldása, amelyek újabb károkozhoz vezetnek, például a gazdaságos termelés és a környezetkímélő technológiák elterjedése, a lakáshiány és a közművesítés magas költségei miatti ellenérdekeltség. A barlangok ügyében építési tilalom elrendelésére és a kutatás folytatására lenne szükség, de ez meghaladja a kerület, sőt a főváros lehetőségeit is. Ebben a kérdésben kormányzati szintű döntés várható.

Mit tehet a kerület? A pártbizottság ezentúl rendszeresen napirendre tűzi a környezetvédelmi feladatokat. A tanácskozáson egyebek között javasolta a kerületi tanácsnak, hogy készítsen hosszú távú koncepciót és feladattervet — melyhez jó alap a főváros hosszú távú elképzelése — és a kerületi kutatóintézetekkel együtt kezdje meg a helyzet tervszerű felmérését. Fontos a lakossági vélemények számbavétele is.

Három alapelv

A pártbizottsági ülésen sok érdekes javaslat hangzott el. Például: ne legyen kiváló vállalat, amelyik nem felel meg a környezetvédelmi szempontoknak. Hangsúlyozták a nevelés fontosságát is. Összegzésként három alapelvet fogalmaztak meg. Elsőként azokat a károsító folyamatokat kell leállítani, vagy megelőzni, amelyek helyrehozhatatlan károkokat okoznak. A környezetvédelem úgy lehet igazán hatékony, ha nem a kényszer, hanem az előrelátás jellemzi a döntéseket. S ha mindenki elvégzi a feladatát a maga területén...

Nagy Andrea

St. M.